

Fiche 1: Besluit programma tot modernisering Europese bedrijfs- en handelsstatistiek

1. Algemene gegevens

Voorstel: Voorstel voor een Besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende een programma tot modernisering van de Europese bedrijfs- en handelsstatistiek (MEETS)

Datum Commissiedocument: 19 juli 2007

Nr. Commissiedocument: COM (2007) 433 definitief

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=en&DosId=196020

Nr. Impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: niet beschikbaar

Behandelingstraject Raad: Raadswerkgroep Statistiek

Eerstverantwoordelijk ministerie: Economische Zaken (CBS)

Rechtsbasis: Artikel 285 van het EG Verdrag

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: Gekwalificeerde meerderheid en co-decisie procedure.

Comitologie: Beheersprocedure

2. Samenvatting BNC-fiche

Het voorstel voor een besluit betreft een "programma tot modernisering van de Europese bedrijfs- en handelsstatistiek (MEETS)". MEETS vormt het kader voor co-financiering voor het uitvoeren van onderzoek naar modernisering van bedrijfs- en handelsstatistiek door de statistische diensten van de landen. De uitkomsten van de onderzoeken moeten bijdragen aan enerzijds een hogere efficiëntie in de statistiekproductie en anderzijds aaneen merkbare vermindering van de administratieve lastendruk voor het bedrijfsleven. Het programma omvat 4 doelstellingen die ieder worden onderverdeeld in een aantal acties. Het programma beoogt om alle statistieken over het bedrijfsleven te stroomlijnen. Dat wil zeggen dat een betere integratie van begrippen en methoden in de bedrijfsstatistieken moet worden nagestreefd. De subsidiariteit is positief, omdat een gecoördineerde en geïntegreerde aanpak van de onderzoeksvragen op Europees niveau noodzakelijk is. Ook de proportionaliteit wordt positief beoordeeld, de aanpak van acties laat voldoende ruimte aan de lidstaten en gaan niet verder dan noodzakelijk.

3. Samenvatting voorstel

a) *Inhoud voorstel:* MEETS betreft een "programma tot modernisering van de Europese bedrijfs- en handelsstatistiek" en omvat een financieel besluit dat het mogelijk maakt onderzoek in de statistische diensten van de lidstaten te financieren. Dit onderzoek moet resulteren in modernisering van het statistisch proces en vermindering van de administratieve lasten voor respondenten. Het programma beoogt om alle statistieken over het bedrijfsleven te stroomlijnen. Dat wil zeggen dat een betere integratie van begrippen en methoden in de bedrijfsstatistieken moet worden nagestreefd. Daarbij kan het accent worden verlegd van een nationaal naar een Europees perspectief. Dit vergt ook een aanpassing van de gegevensverzameling en –verwerking in de lidstaten.

De uitkomsten van het programma zullen ertoe leiden dat de bedrijven en andere respondenten minder gegevens hoeven aan te leveren voor statistische doeleinden, waardoor de administratieve belasting wordt teruggebracht. In de vierde doelstelling wordt expliciet de vereenvoudiging van Intrastat genoemd, dat als één van de grootste veroorzakers van administratieve lasten geldt.

Er wordt jaarlijks een jaarprogramma van werkzaamheden opgesteld, met opgave van te ondernemen activiteiten en begrotingstoewijzingen

- b) *Impact-assessment Commissie*: De Ex-Ante evaluatie van de Commissie analyseert de problemen die aanleiding vormen voor het ontwikkelen van dit programma. Nederland kan zich vinden in deze analyse en in de voorstellen voor aanpak. De concrete resultaten van het MEETS programma zijn uiteraard pas te beoordelen nadat de onderzoekactiviteiten zijn afgerond en waar mogelijk omgezet in concrete activiteiten.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

- a) *Bevoegdheid*: Het voorstel is gebaseerd op artikel 285 EG. De Commissie geeft aan dat het hier een gedeelde bevoegdheid betreft. Nederland is het eens met dit uitgangspunt.
- b) *Functionele toets*
- *Subsidiariteit*: Positief. De doelstelling van het voorstel kan niet voldoende door de lidstaten worden verwezenlijkt. Een gecoördineerde en geïntegreerde aanpak van de onderzoeksvragen op Europees niveau is daarom noodzakelijk. Het MEETS programma voorkomt dubbel werk voor de statistiekproducenten in de lidstaten en de resultaten kunnen door de EU-lidstaten worden benut en aangewend ter verlichting van de administratieve lasten van het bedrijfsleven.
 - *Proportionaliteit*: Positief. Met het voorgestelde besluit wordt een kader voor de belangrijkste doelstellingen en acties van het programma geschapen. De lidstaten stemmen over het concrete jaarprogramma van de werkzaamheden via de comitéprocedure. De lidstaten zijn verantwoordelijk voor het indienen van voor het programma relevante onderzoeksvorstellen en de uitvoering daarvan. In de regel worden deze onderzoeksvorstellen gesteund door middel van subsidies aan de lidstaten.
 - *Onderbouwing*
- c) *Nederlands oordeel*: Positief. Nederland heeft bij voortdurend aangedrongen op maatregelen voor vergroten van de efficiency van de Europese statistiekproductie en het treffen van maatregelen die erop gericht zijn de administratieve lasten voor het bedrijfsleven merkbaar te verminderen. Het voorgestelde MEETS programma komt tegemoet aan de Nederlandse wensen. Het scheidt het kader voor de financiering van de onderzoeksactiviteiten door de nationale statistiekproducenten, gericht op het behalen van deze doelstellingen. De activiteiten die uit dit programma voortvloeien bestrijken de statistieken die de grootste administratieve lasten veroorzaken (zoals Intrastat). Zo zal het CBS in het kader van dit programma concrete onderzoekprojecten gaan uitvoeren naar bijvoorbeeld meer gebruik van administratieve gegevens en andere schattingstechnieken. Het MEETS programma sluit aan bij het door de Nederlandse overheid voorgestane beleid tot reductie van de administratieve lasten.

5. Implicaties financieel

- a) *Consequenties EG-begroting*: Voor de looptijd van het programma 2008-2013 is een totaal van 44,465 mln Euro aan vastleggingskredieten en 44,465 mln aan Betalingskredieten gereserveerd. Het voorstel omvat, voor zover de subsidies betreft, cofinanciering door de lidstaten volgens de geldende EU regels. De uitgetrokken subsidiebedragen in miljoen euro (tot op 3 decimalen): 3,900 in 2008 – 4,795 in 2009 – 9,545 in 2010 – 7,770 in 2011 – 4,745 in 2012 en 3,070 in 2013. Dit zijn de bedragen die de Commissie uittrekt voor co-financiering, d.w.z. subsidies aan de lidstaten.
- b) *Financiële, consequenties (incl. personele) voor Rijksoverheid en / of decentrale overheden* Geen. Het voorstel heeft geen extra financiële consequenties voor het CBS. De concrete onderzoekprojecten die voortvloeien uit dit besluit worden binnen door het CBS uit de lopende begroting betaald.

- c) *Financiële, consequenties (incl. personele) bedrijfsleven en burger*: Het programma is gericht op het ontwikkelen van maatregelen die leiden tot vermindering van productiekosten voor het CBS en verlichting van de administratieve lasten voor het bedrijfsleven.
- d) *Administratieve lasten voor Rijksoverheid, decentrale overheden en/ of bedrijfsleven en burger*: Op termijn moet het programma MEETS resultaten opleveren voor een merkbare vermindering van de administratieve lasten voor het bedrijfsleven.

6. Implicaties juridisch

- a) *Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid*: Geen
- b) *Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen en kaderbesluiten), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid*: Het besluit treedt in werking op de twintigste dag volgend op zijn bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Unie. Dit is haalbaar.
- c) *Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling*: Niet van toepassing Volgens het Besluit is de eindtijd van het programma is voorzien in 2013. Het besluit zelf voorziet in artikel 6 in een evaluatie. Uiterlijk 31 december 2011 dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een tussentijds verslag in over de uitvoering van het MEETS programma. Uiterlijk op 31 juli 2014 dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een eindverslag in over de uitvoering van het programma.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

Informatie over het inschakelen van nationale agentschappen, zelfstandige bestuursorganen e.d.

- a) *Uitvoerbaarheid*: De uitvoering van het programma in Nederland wordt gedaan door het CBS. Geen andere instellingen betrokken.
- b) *Handhaafbaarheid*: Er zijn geen specifieke handhabingsbepalingen noodzakelijk. Het betreft een programma dat d.m.v. co-financiering subsidies verstrekt voor onderzoeksactiviteiten bij het CBS.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

- a) Geen
- b) *Toelichting implicaties*: niet van toepassing

9. Nederlandse positie

- a) *Nederlandse belangen en eerste algemene standpunt*:

Nederland is voorstander van het MEETS programma, dat gericht is op het vergroten van de efficiency van de Europese statistiekproductie en het treffen van maatregelen die erop gericht zijn de administratieve lasten voor het bedrijfsleven te verminderen. Mede op aandringen van Nederland is op Europees niveau aandacht gekomen voor het reduceren van de administratieve lastendruk. Ook het bedrijfsleven heeft in het verleden meermalen aandacht gevraagd voor het terugdringen van de administratieve lasten voortvloeiend uit statistische rapportageverplichtingen. De Commissie heeft aangegeven met een programma van maatregelen te komen dat hieraan tegemoet komt. (Commissiemededeling 'betreffende verlichting van responslast, vereenvoudiging en prioritering op het gebied van communautaire statistieken' (COM(2006) 693 definitief van 14 november 2006). Het voorgestelde MEETS programma is daarvan een concrete uitwerking. Het scheidt een kader voor de financiering van de onderzoeksactiviteiten door de statistische diensten in de lidstaten, gericht op het behalen van deze doelstellingen. Het programma sluit daarom aan bij het door de Nederlandse overheid voorgestane beleid.

Het programma past in het geldende Nederlandse beleid voor het merkbaar terugdringen van de regeldruk en administratieve lastendruk in het bijzonder. Het specifieke Nederlandse belang in het programma is te zorgen bij uitvoering voldoende projecten te financieren uit het programma.

Fiche 2: Mededeling inzake de versterking van de interne markt voor mobiele TV

1. Algemene gegevens

Voorstel: Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's inzake de Versterking van de Interne markt voor Mobiele TV

Datum Commissiedocument: 18 juli 2007

Nr. Commissiedocument: COM (2007) 409 final

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=196024

Nr. impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: niet beschikbaar

Behandelingstraject Raad: Raadswerkgroep Telecommunicatie, VTE Raad en AV-raadswerkgroep en waarschijnlijk de OJC Raad

Eerstverantwoordelijk ministerie: Economische Zaken

2. Essentie voorstel

In deze mededeling geeft de Commissie aan welke factoren bijdragen aan een succesvolle introductie van mobiele TV in de EU:

De Commissie acht het wenselijk om uit de verschillende beschikbare technische standaarden één standaard te stimuleren, namelijk DVB-H (andheld). Eén standaard voorkomt het risico van fragmentatie in de interne markt, leidt tot schaalvoordelen en garandeert interoperabiliteit tussen netwerken.¹ Volgens de Commissie is de introductie van mobiele TV het meest gebaat met een licht/eenvoudig vergunningsstelsel. De Commissie zal uitwisseling van 'best practices' tussen de lidstaten stimuleren en zo nodig, richtsnoeren geven in de vorm van aanbevelingen. De Commissie beschouwt mobiele tv als een beginnende dienst en vindt dat daarmee geen onnodige verplichtingen mogen worden opgelegd (zoals een must-carry verplichting² of andere traditionele omroepverplichtingen). Verder zouden de lidstaten het delen van netwerken en co-locatie van antennes toe moeten staan. Beschikbaarheid van voldoende spectrum is noodzakelijk voor het succes van mobiele TV.

In dit verband wijst de Commissie op het radiospectrum dat vrijkomt bij de overgang van analoge naar digitale omroep (het zgn. 'digitale dividend') en roept daarom de lidstaten op om een deel van dat dividend voor mobiele TV te reserveren.

De Commissie zal eind dit jaar een aparte Mededeling over het Digitale Dividend publiceren..

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

¹ DVB-H is een substandaard van DVB-T, de Europese standaard voor digitale televisie via de ether. Deze wordt sinds december 2006 in heel Nederland toegepast voor doorgifte van programma's door NOS en Digitenne. Vóór december 2006 alleen in de Randstad.

² Op grond van artikel 31 van de Universele dienstrichtlijn (2002/22/EG) mag deze verplichting alleen worden opgelegd voor netwerken die voor een significant aantal eindgebruikers het belangrijkste middel zijn om radio- en televisie-uitzendingen te ontvangen.

Hoewel de Mededeling zelf geen consequenties heeft, stuurt de Commissie nadrukkelijk aan op het positioneren van de DVB-H standaard als enige standaard voor de doorgifte van mobiele TV binnen de Unie. Eerdere voornemens van de Commissie om de DVB-H standaard *verplicht* te stellen, zijn door de hevige kritieken (vooral van de marktsector) niet meer terug te vinden in de mededeling. Echter, de Commissie stuurt nu aan op het opnemen van de DVB-H standaard in de Lijst van standaarden, die per 11 december 2006 is ingesteld². De lidstaten dienen het gebruik van de in deze lijst opgenomen standaarden te bevorderen. De Commissie roept daarnaast de lidstaten en marktpartijen op om regelgeving en afspraken over interoperabiliteit af te stemmen op spoedige introductie van DVB-H. Daarbij dreigt de Commissie met extra stappen (lees: het alsnog verplicht opleggen van de DVB-H standaard) als onvoldoende voortgang wordt geboekt.

Opname van een standaard in de Lijst van standaarden valt onder gedeelde bevoegdheid van Gemeenschap en lidstaten. De Commissie wordt bijgestaan door een raadgevend comité (Comité voor communicatie (COCOM)). Nederland acht in overeenstemming met het beginsel van subsidiariteit dat de discussie over standaarden op EU niveau gevoerd wordt. Echter, het voornemen van de Commissie de DVB-H standaard als enige standaard te positioneren is voorbarig en in strijd met het proportionaliteitsbeginsel. Het is staand beleid van de Commissie zelf en van Nederland dat de overheid geen bepaalde technologie op nationaal en EU niveau moet voorschrijven (tenzij daar legitieme redenen voor zijn, zoals de (staats)veiligheid). Dit laat onverlet dat de frequentiebanden waarop de mededeling betrekking heeft bestemd blijven voor omroepoepassingen. Binnen die bestemming is het in principe aan de markt om de afweging te maken welke diensten het meest rendabel zijn en via welke technologie deze diensten het efficiëntste kunnen worden aangeboden. Slechts de aansporing van marktpartijen, en voor zover relevant Lidstaten, tot het maken van afspraken over interoperabiliteit kan worden toegejuicht. Er worden ook geen extra kosten verwacht naar aanleiding van deze mededeling.

4. Nederlandse positie over de mededeling

De Nederlandse positie over de factoren die volgens de Commissie bijdragen aan een succesvolle introductie van mobiele TV in de EU is als volgt.

Ten aanzien van de technische aspecten(standaarden en interoperabiliteit):

Nederland laat het gebruik van standaarden zo veel mogelijk vrij. Dit is in lijn met het staande Europese en Nederlandse beleid van technologie- en dienstenneutraliteit, waarbij de overheid geen technologie of dienst voorschrijft. Het is aan de markt om de afweging te maken welke diensten het meest rendabel zijn en via welke technologie deze diensten het efficiëntste kunnen worden aangeboden. Dit wordt ook door de European Broadcasting Union en vele marktpartijen voorgestaan. De technische standaard DVB-H blijkt bijvoorbeeld soms duurder dan andere technische standaarden (bijvoorbeeld de DMB standaard) en is daarom niet een logische keuze voor alle partijen. Daarnaast lijkt DMB beter te presteren bij mobiel gebruik.

Het bevorderen van interoperabiliteit tussen verschillende aanbieders van mobiele TV netwerken en –diensten wordt zinvol geacht en zal ertoe moeten leiden dat consumenten gemakkelijk hun diensten kunnen blijven afnemen als zij door Europa reizen. Daarvoor is het echter niet nodig dat één standaard wordt voorgeschreven, ook het incorporeren van verschillende standaarden in één ontvanger is daartoe een oplossing die ook bij AM- en FM-radio al jaren wordt toegepast. Binnen enkele maanden zullen mobiele apparaten op de markt komen die zowel DVB-H als DMB kunnen ontvangen/afspelen.

² Lijst van Standaarden zoals genoemd in artikel 17 van de Kaderrichtlijn (2002/21/EG). Deze lijst dient ter aanmoediging van harmonisatie en interoperabiliteit, maar is niet direct verplichtend. Een verplichting kan door de Commissie slechts worden opgelegd na consultatie van de markt en de Lidstaten. Het comitologie Comité voor communicatie (COCOM) heeft raadgevende bevoegdheid.

De Commissie gebruikt onjuiste, onvolledige en oneigenlijke argumenten om haar voorstel te ondersteunen. De bewering dat de marktpartijen in Europa al voor DVB-H hebben gekozen is niet juist. In Europa worden al andere digitale omroepstandaarden en netwerken gebruikt³. De DMB-standaard is bovendien afgeleid van de Europese DAB-standaard en als Europese open standaard erkend door het standaardisatie instituut ETSI⁴. Voorts betekent het gebruik van een standaard uit de DVB-familie niet per sé dat interoperabiliteit gemakkelijker is. Daarvoor zijn bijvoorbeeld ook afspraken over te gebruiken encryptieprotocollen nodig. Ook gaat de Commissie voorbij aan het feit dat de DVB-H standaard feitelijk geschikt is om naast mobiele video- ook radio- en multimediasdiensten te versturen. Het voorschrijven van DVB-H zou dus breder consequenties hebben dan alleen ten aanzien van mobiele tv, het zal ook in belangrijke mate de keuzevrijheid van aanbieders van andere diensten dan mobiele tv beperken. Ten aanzien van het regelgevende kader dat stimulerend werkt: Nederland steunt het uitgangspunt van de Commissie dat geen onnodige verplichtingen moeten worden opgelegd en dat het vergunningsstelsel zo eenvoudig mogelijk moet zijn. Ook zal Nederland positief meewerken aan “best practices” en aan de formulering van eventuele aanbevelingen.

Ten aanzien van de beschikbaarheid van voldoende spectrum:

DVB-H is een substandaard van DVB-T, dat in Nederland reeds wordt toegepast voor digitale ethertelevisie in de UHF band. Vergunningen zijn reeds vergeven aan de NOS en aan KPN/Digitenne; deze lopen tot 2017. Binnen de huidige vergunningen kan ook DVB-H worden aangeboden (de vergunning van de NOS heeft vanwege frequentietechnische redenen mogelijk enige beperkingen⁶). Naar verluidt bereidt KPN/Digitenne momenteel de introductie van DVB-H diensten voor. De toegang tot radiospectrum voor mobiele TV is daarmee al gerealiseerd.

Nederland is voorts bezig met de voorbereiding van de uitgifte van frequentieruimte die is toegesneden op de T-DAB standaard in omroepband III (174-230 MHz)¹ en de L-Band. Via deze frequentieruimte in omroepband III kunnen via de DMB-standaard videobeelden naar mobiele apparaten worden verstuurd. Wanneer door bevoordeling van DVB-H toepassing van DMB wordt ontmoedigd, hetgeen nu al leidt tot onrust in de markt, zal het speelveld voor mobiele TV-diensten onnodig worden beperkt.

In de L-Band kunnen mobiele multimediasdiensten (zoals DVB-H en DMB) worden toegepast. De L-Band wordt tegelijkertijd uitgegeven met frequentieruimte in Band III. Echter NL heeft rechten verworven in de Maastricht Special Arrangement⁷ die een frequentieplanning mogelijk maken waarin lokale en regionale omroepen kunnen worden gefaciliteerd. Om DVB-H mogelijk te maken dient de L-Band opnieuw te worden gepland, waarbij de lokale en regionale distributie verloren gaat. Het is daarom niet wenselijk om de L-Band voor DVB-H in te zetten.

³ Bijvoorbeeld DAB, DMB, DRM, IPTV, internet en FMeXtra

⁴ European Telecommunications Standards Institute. Dit instituut is in Europa verantwoordelijk voor standaardisatie van informatie- en communicatie technologie.

⁶ Indien een DVB-H ontvanger gecombineerd wordt met een GSM900 toestel, dan wordt over het algemeen aangenomen dat de hoogst toepasbare DVB-H frequentie rond de 750 MHz ligt (kanaal 55). Aangezien aan de NOS een aantal frequenties boven kanaal 55 gebruikt, is DVB-H in dat geval niet overal mogelijk.

¹ Het frequentiespectrum is ingedeeld in banden, denk bijvoorbeeld aan de Middengolffband en de FM-band, met bepaalde natuurkundige karakteristieken. De voor omroep (radio en televisie) bestemde banden worden vaak aangeduid met nummers I, II, III, IV en V. Banden I, IV en V worden vooral gebruikt voor analoge dan wel digitale televisie, band II voor FM-radio. Band III is aangewezen voor digitale omroep. Deze kan worden gebruikt voor radio via de T-DAB standaard, waarbinnen ook mobiele tv via de DMB standaard mogelijk is, en voor digitale tv via de DVB standaard DVB-H is wel mogelijk in band III, maar deze band is daarvoor minder geschikt. Daarnaast is ook een deel van de L-Band (1452-1492 MHz) toegewezen aan omroep toepassingen.

⁷ Internationale bijeenkomst in 2002 waar afspraken zijn gemaakt over de verdeling van frequentieruimte in de L-Band.

Vanwege de plannen van de Commissie om in de UHF band ook mobiele telecommunicatietoepassingen inclusief retourkanaal⁸ in het bovenste deel van deze band (kanalen 62-69) toe te staan⁹, is het zeer waarschijnlijk dat de reeds uitgegeven rechten aan de NOS en Digitenne in dit banddeel moeten worden verplaatst naar de frequentieruimte in deze band die nog niet is uitgegeven. Het gaat hier om de resterende landelijk dekkende laag en een laag die een deel van Nederland bedekt. Er resteert dan geen ruimte meer die aanvullend kan worden uitgegeven voor DVB-H. Als bovendien DMB wordt ontmoedigd, of zelfs niet wordt toegestaan, door actie van de Commissie, resulteert dit in een feitelijk monopolie voor de huidige houders van DVB vergunningen op de markt voor mobiele tv.

Nederland is om bovenstaande redenen zeer terughoudend met betrekking tot de in de mededeling aangekondigde initiatieven van de Commissie. Het is niet nodig, is tegengesteld aan staand beleid en aan de belangen van Nederland.

De Mededeling over het Digitaal Dividend dat de Commissie heeft aangekondigd voor het eind van dit jaar zal worden afgewacht. De voornemens van de Commissie rond de L-Band zullen kritisch worden gevolgd en becommentarieerd.

⁸ Kenmerkend verschil tussen een omroep technologie en een telecommunicatietechnologie is dat de eerste een signaal verstuurt van één punt naar vele ontvangers, zonder dat de ontvangers een signaal terugsturen. Telecommunicatie gaat twee kanten op, zoals bijvoorbeeld bij een telefoon gesprek. Dat betekent dat een antenne voor bv. mobiele telecom niet alleen moet zenden naar een toestel, maar ook signalen van het toestel moet kunnen ontvangen. Voor beide richtingen is aparte frequentieruimte nodig.

⁹ Deze kwestie is nog in discussie tussen Commissie en lidstaten; de technische studies naar de mogelijkheden zijn nog niet afgerond.

Fiche 3: Mededeling inzake de ITU Wereld Radiocommunicatie Conferentie 2007 (WRC-07)

1. Algemene gegevens

Voorstel: Mededeling inzake de ITU Wereld Radiocommunicatie Conferentie 2007 (WRC-07).

Datum Commissiedocument: 2 juli 2007

Nr. Commissiedocument: COM(2007) 371 definitief

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=195914

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: niet beschikbaar

Behandelingstraject Raad: Discussie in de Raadswerkgroep Telecommunicatie en Informatie maatschappij en VTE-Raad op 1 oktober 2007

Eerstverantwoordelijk ministerie: Economische Zaken

2. Essentie voorstel

Van 22 oktober tot 16 november 2007 vindt in Genève de ITU (Internationale Telecommunicatie Unie) Wereld Radiocommunicatie Conferentie (WRC-07)¹ plaats. Met deze Mededeling ter voorbereiding van de WRC-07 verzoekt de Commissie de instemming van de Raad en het EP met gemeenschappelijke onderhandelingsstandpunten gedurende de conferentie. Instemming met de Mededeling in de Raad heeft tot consequentie dat de EU-lidstaten gehouden zijn aan de geformuleerde communautaire beleidsdoelstellingen die de Europese Commissie voor het WRC-proces heeft geformuleerd. Vervolgens kan de Commissie op grond van de uitkomsten van de WRC-07 zich vrijer inzetten voor harmonisatiemaatregelen binnen de Gemeenschap.

In de Mededeling worden een aantal door de Commissie aangemerkte prioritaire kwesties aangesneden. De belangrijkste betreft dat de mobiele sector (telecommunicatie) over voldoende radiospectrum kan blijven beschikken. Daartoe wenst de Commissie dat:

- een deel van de 3.4-4.2 GHz band voor mobiele toepassingen wordt vrijgemaakt (met adequate oplossingen voor de huidige satelliet gebruikers);
- dat mobiele toepassingen in de UHF omroepband een gelijkwaardige status krijgen als de huidige gebruikers van deze band, zijnde m.n. (analoge en digitale) televisieomroep; en
- dat mobiele toepassingen in de 2.5-2.69 GHz voor IMT-2000 netwerken (UMTS) minimale storing ondervinden van satelliet toepassingen in dit frequentiebereik.

Voorts vraagt de Commissie aandacht voor:

- reorganisatie van het “korte golfspectrum” (HF band die o.a. door de Wereldomroep wordt gebruikt);
- de toekomstige spectrumbehoeften voor de luchtvaart ten bate van invoering van het gemeenschappelijk Europees luchtruim; en
- een aantal ITU-regels betreffende satellietssystemen te herzien.

De Commissie pleit voor een verdere flexibilisering van het reguleringsraamwerk (de ITU Radio Regulations).

De Commissie is voornemens onverwijld te starten om de relevante resultaten van de WRC-07 conferentie in passende communautaire maatregelen om te zetten.

¹ Tijdens de WRC-07 worden op wereldschaal coördinatieprocedures en allocaties met betrekking tot het frequentiespectrum besproken.

3. Voorgestelde acties

De Wereld Radiocommunicatie Conferentie betreft een gebied waarop er sprake is van een gedeelde bevoegdheid. Dit betekent dat er op de EG en de lidstaten op grond van het EG-recht een samenwerkingsplicht rust. De lidstaten en de Gemeenschap dienen hun standpunten op elkaar af te stemmen.

Op grond van de Radiospectrumbeschikking (Nr. 676/2002/EG) is de EG bevoegd om binnen de Gemeenschap het radiospectrum op gebruiksdoel te harmoniseren (m.u.v. het spectrum t.b.v. Defensie, openbare orde en veiligheid). Dit is wat betreft de onderwerpen die worden genoemd in de mededeling gebeurd voor de 2.5 – 2.69 GHz band (aardse UMTS). De bescherming van deze band tegen satellietssystemen valt dan ook volledig onder de Gemeenschapscompetentie en voor dit onderwerp is het standpunt van de Gemeenschap dus leidend en moeten de lidstaten dit standpunt volgen.

De subsidiariteit van het bewerkstelligen van coördinatie en afstemming van het beleid in het EU kader is positief (en hier zelfs verplicht), omdat er grensoverschrijdende aspecten m.b.t. frequentiespectrum aan de orde zijn.

Voor de overige spectrumonderwerpen is er een duidelijk nationale invulling van het gebruik van spectrum: lidstaten hebben op basis van eigen afwegingen een ander gebruik van het frequentiespectrum vastgelegd. De inspanning om in het kader van de samenwerkingsplicht bij internationale onderhandelingen tot een gecoördineerd standpunt te komen, moet geen inbreuk maken op deze eigen nationale afwegingen. De Mededeling neigt naar een inperking van deze nationale beleidsruimte, zonder dat er een voorafgaande Europese harmonisatie heeft plaatsgevonden. Bij de proportionaliteit kunnen dus vraagtekens worden gezet.

Aan de Mededeling zijn geen kosten verbonden.

4. Nederlandse positie over de mededeling

De voorstellen van de Commissie in de Mededeling sluiten nauw aan bij de ECP's (European Common Proposals) die in de CEPT (Conférence Européenne des administrations des Postes et des Télécommunications) zijn ontwikkeld en waaraan Nederland actief heeft bijgedragen¹. Echter, voor het eerst in de geschiedenis, wijkt de Commissie in haar Mededeling op onderdelen af van het (meerderheids)standpunt in de CEPT. Dit heeft betrekking op (1) de wens van de Commissie om de status van mobiele diensten in de UHF omroepband te verhogen.

Voorts pleit de Commissie voor (2) een reorganisatie van het "kortegolfspectrum", zonder dat duidelijk wordt aangegeven wat de consequenties zijn voor de gebruikers.

1. Hoewel Nederland de doelstelling van flexibel gebruik van het frequentiespectrum onderschrijft, zet Nederland vraagtekens bij de voortvarendheid waarmee de Commissie tijdens de WRC-07 wil bewerkstelligen om de UHF omroepband op basis van gelijkwaardigheid open te stellen voor mobiele systemen (naast omroep toepassingen). De Europese Commissie heeft de CEPT begin van dit jaar gevraagd om de technische gevolgen van een gezamenlijk gebruik (omroep en mobiele telecommunicatie) van de UHF omroepband in kaart te brengen. Uitkomst van deze studies wordt niet vóór begin 2008 verwacht. Nederland wenst de uitkomst van deze compatibiliteitsstudies eerst af te wachten, alvorens een besluit ten nemen over de mogelijkheid van een gelijkwaardige status van omroep en mobiele telecommunicatie in dit deel van het frequentiespectrum. Indien uit de studies mocht blijken dat er geen onoverkomelijke bezwaren zijn tegen het toekennen van een gelijkwaardige status voor mobiele diensten in de UHF band, dan kunnen in Europees verband (CEPT) na de WRC-07 op regionaal niveau nadere afspraken worden gemaakt. Er is geen aantoonbare noodzaak om een

¹ De Europese voorbereiding van de WRC 07 vindt plaats in CEPT-verband. Dit is een intergouvernementele organisatie van 48 Europese landen, inclusief de 27 EU-lidstaten. Gemeenschappelijke CEPT-standpunten ten bate van de WRC-07 worden vastgelegd in de vorm van zogenaamde (ECP's).

gelijkwaardige status voor mobiele systemen in de UHF omroepband reeds in de WRC-07 vast te leggen.

2. Aangaande het gebruik van de korte golf (HF band) wenst Nederland aandacht voor het structurele tekort in deze spectrumruimte (300-700 kHz). Niet alleen is het belangrijk dat de huidige gebruikers als de Wereldomroep de beschikking krijgen over voldoende spectrumruimte, maar dat bij wijziging ook voldoende frequentieruimte ter beschikking komt (zowel in kwantiteit als kwaliteit) aan andere gebruikers van de HF band (vaste/mobiele diensten van bijvoorbeeld Defensie). Dit element zal in de Raadsconclusies over de mededeling moeten worden opgenomen. .

In de overige voorstellen van de Commissie in de Mededeling kan Nederland zich vinden.

Fiche 4: Mededeling Rechten van de energieconsument

1. Algemene gegevens

Voorstel: MEDEDELING VAN DE COMMISSIE Naar een Europees Handvest betreffende de rechten van de energieconsument

Datum Commissiedocument: 5 juli 2007

Nr. Commissiedocument: COM(2007)386 final

Pre-lex http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=195928

Nr. impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: niet beschikbaar

Behandelingstraject Raad: geen

Eerstverantwoordelijk ministerie: EZ

2. Essentie voorstel

In deze mededeling geeft de Commissie een eerste aanzet tot een “Europees handvest betreffende de rechten van de energieconsument”. Hiermee doet de Commissie haar belofte van eerder dit jaar gestand.¹ De mededeling bevat eveneens een uitnodiging tot deelname aan de publieke consultatie, die eind september zal aflopen. Na afloop van het consultatieproces, zal de Commissie een tweede mededeling publiceren, waarin de finale versie van het handvest zal zijn opgenomen.

Uitgangspunt van de mededeling is de gedachte dat marktmechanismen alleen de belangen van consumenten in de energiemarkt niet volledig kunnen verzekeren. Hiertoe zijn in de gas-en elektriciteitsrichtlijnen (2003/55 en 2003/54) reeds serviceverplichtingen en consumentenrechten opgenomen. In het door de Commissie voorgestelde handvest, worden deze rechten in één document samengevat en worden suggesties gedaan voor elementen ter aanvulling van deze rechten om zo de positie van consumenten op de energiemarkt te verbeteren.

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

In het voorgestelde handvest geeft de Commissie een uiteenzetting van bestaande communautaire wetgeving ten aanzien van consumentenrechten en de verplichtingen van energieleveranciers. Daarnaast wordt aangegeven waarmee de autoriteiten rekening zouden moeten houden bij de implementatie en toepassing van bestaande communautaire wetgeving, alsmede voorstellen voor aanvullingen op bestaande rechten die (a) onder de verantwoordelijkheid van de lidstaten vallen en (b) kunnen worden bereikt door zelfregulering. De Commissie doet op dit moment nog geen voorstellen voor concrete wet- en regelgeving.

Er wordt in de mededeling aandacht besteed aan allerlei aspecten van energiebeleid die voor consumenten van belang zijn. Dit omvat zaken als het recht op levering, contracten, prijzen, tarieven en monitoring, vrije keuze van leverancier, informatieverstrekking, klachten, vertegenwoordiging, en sociale maatregelen. De meeste maatregelen die de Commissie voorstelt

¹ Mededeling van de Commissie aan de Europese Raad en het Europees Parlement, ‘Een Energiebeleid voor Europa’, COM (2007) 1 definitief, 10 januari 2007, pagina 11: “De Commissie zal een ‘handvest van de energieconsument’ opstellen...”.

om de positie van consumenten op de energiemarkt te verbeteren, zijn op dit moment al in Nederland geïmplementeerd, of worden in de nabije toekomst geïmplementeerd.

Nederland oordeelt op hoofdlijnen positief over de subsidiariteit en proportionaliteit van het voorgestelde handvest. De maatregelen zijn bedoeld om de belangen van de Europese energieconsument in een Europese, geliberaliseerde energiemarkt te kunnen waarborgen. Dit kan alleen op effectieve en efficiënte wijze, als maatregelen, evenals de regelgeving ten aanzien van de vorming van een Europese energiemarkt, op Europees niveau tot stand komen. Op een Europese energiemarkt moet het vertrouwen van de consument worden vergroot en het handvest biedt daarvoor de juiste maatregelen. Daarnaast, zijn veel van de voorgestelde acties onderdeel van het acquis en gaan over het algemeen niet verder dan noodzakelijk.

Ten aanzien van de voorstellen voor aanvullende sociale maatregelen¹ oordeelt Nederland negatief over subsidiariteit en proportionaliteit. De Commissie stelt voor dat lidstaten dat lidstaten een definitie van kwetsbare consumenten vaststellen om deze groep vervolgens te ontzien door middel van een korting op de energierekening of gratis levering. Sociaal beleid kan beter op nationaal niveau worden vastgesteld, aangezien het erg verbonden is met nationale omstandigheden. Daarnaast hecht Nederland eraan dat er ruimte blijft bestaan voor de lidstaten om zelf te besluiten op welke wijze sociaal beleid wordt verankerd.

De genoemde optie om kwetsbare consumenten te ontzien door middel van een korting op de energierekening of gratis levering, kan kosten voor de Rijksoverheid met zich meebrengen en gaat in tegen het huidige Nederlandse beleid, waarbij geen specifiek sociaal sectoraal beleid (voor energie) gevoerd wordt.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland staat op hoofdlijnen positief tegenover een handvest betreffende de rechten van de energieconsument. Het door de Commissie voorgestelde handvest sluit goed aan bij de Nederlandse visie op de rechten van de energieconsument. Alle door de Commissie in de mededeling genoemde regels, die op basis van Europese regelgeving uiterlijk per 1 juli 2007 hadden moeten zijn geïmplementeerd, zijn reeds tussen 1998 en 2002 in Nederlandse wetgeving omgezet.

Ook de meeste van de elementen die worden genoemd als mogelijk te implementeren regelgeving zijn al op een of andere manier vastgelegd in Nederlandse regelgeving. Hetzij in wetgeving, hetzij in lagere regelgeving of in codes van de toezichthouder op de energiemarkt, de DTe.

De voorstellen op het gebied van informatie over het individuele energieverbruik en het stimuleren van energiebesparing (door middel van o.a. de slimme meter) worden door Nederland geïmplementeerd in wetsvoorstellen die later dit jaar bij de Tweede Kamer zullen worden ingediend.

Dit betekent dat Nederland op basis van de voorstellen van de Commissie nauwelijks tot geen extra regelgeving hoeft te introduceren. Voor een deel laat de Commissie ruimte voor zelfregulering en ook dat sluit goed aan bij het vigerende Nederlandse beleid. Nederland is in hoofdlijnen dan ook positief over het voorstel om een handvest betreffende de rechten van de energieconsument vast te stellen.

¹ Inzake artikel 3, lid 5 van de Elektriciteitsrichtlijn en artikel 3, lid 3 van de Gasrichtlijn moeten lidstaten zorgen voor adequate bescherming van kwetsbare consumenten, inclusief maatregelen om hen tegen afsluiting te helpen. Nederland heeft bij het afsluitbeleid voor de energiesector afspraken gemaakt voor mensen met schulden bij het energiebedrijf. Dit beleid regelt dat mensen niet in de periode van 1 oktober tot 1 april kunnen worden afgesloten van elektriciteit en gas, mits gebruik gemaakt wordt van schuldbemiddeling of van een schuldsaneringsregeling voor natuurlijke personen. Tevens moet het energiebedrijf worden betrokken bij een lopende schuldsaneringsregeling van de kleinverbruiker.

Nederland is geen voorstander van de voorstellen voor aanvullende sociale maatregelen; de Commissie stelt voor om beleid te ontwikkelen om de positie van energieconsumenten met een slechte financiële positie te verbeteren (bijvoorbeeld door mensen in een financieel zwakke situatie korting te geven op de energierekening). Nederland heeft een algemeen sociaal beleid dat gericht is om de positie van zwakkeren in de samenleving te verbeteren en geen sectorspecifiek beleid. Nederland hecht eraan dat er ruimte blijft bestaan voor de lidstaten om zelf te besluiten op welke wijze sociaal beleid wordt verankerd

Fiche 5: Mededeling inzake verslag over de uitvoering van het Haags Programma 2006

1. Algemene gegevens

Voorstel: Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement: Verslag over de uitvoering van het Haags Programma - 2006

Datum Commissiedocument: 3 juli 2007

Nr. Commissiedocument: COM (2007) 373 definitief

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=195917

Nr. impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: niet beschikbaar

Behandelingstraject Raad: JBZ-Raad (PM)

Eerstverantwoordelijk ministerie: Justitie

2. Essentie voorstel:

Deze mededeling is het tweede jaarverslag van de Commissie over de voortgang van het Haags Programma ter bevordering van de versterking van vrijheid, veiligheid en recht in de EU. Het doel van dit verslag is het geven van een overzicht van hoe het staat met de goedkeuring en de nationale uitvoering van de maatregelen die in het Haags Programma voor 2006 waren voorzien¹. Deze maatregelen betreffen de volgende gebieden:

- Algemene beleidslijnen (evaluatie, eerbiediging en bevordering van de grondrechten, Europees Hof van Justitie, Europese drugsstrategie)
- Versterking van vrijheid (burgerschap van de Unie, asiel-, migratie- en grensbeleid, Gemeenschappelijk Europees asielstelsel, legale migratie, integratie van onderdanen van derde landen, bestrijding van illegale immigratie, externe dimensie van asiel en migratie, grensbeheer, biometrische identificatiemiddelen, informatiesystemen, visumbeleid)
- Versterking van veiligheid (uitwisseling van informatie tussen wethandhavingsautoriteiten en rechterlijke instanties, terrorismebestrijding, preventie en bestrijding van georganiseerde criminaliteit, politie- en douanesamenwerking, beheersing van crises binnen de Unie, algemene criminaliteitspreventie, het opbouwen van wederzijds vertrouwen, justitiële samenwerking in strafzaken en burgerlijke zaken)

De Commissie geeft aan dat niet op alle gebieden evenveel vorderingen zijn geboekt. Het totaalbeeld over de voortgang is minder positief dan in 2005.

De Commissie geeft aan dat de resultaten bevredigend zijn op de volgende gebieden: eerbiediging en bevordering van de grondrechten, Europese drugsstrategie, burgerschap van de Unie, asiel- en migratiebeleid, grensbeheer, visumbeleid, justitiële samenwerking in burgerlijke zaken en terrorismebestrijding.

Onvoldoende resultaten zijn volgens de Commissie geboekt op de gebieden: politie- en douanesamenwerking, preventie en bestrijding van georganiseerde criminaliteit en

¹ Deze resultaatbeoordeling heeft zowel betrekking op voorstellen en initiatieven van de Commissie als op de goedkeuring ervan door de Raad en het Europees Parlement.

justitiële samenwerking in strafzaken (al deze gebieden vallen onder het thema *Versterking van veiligheid*, d.w.z. onder Titel VI van het EU-Verdrag). De Commissie geeft aan dat de tegenvallende resultaten op deze gebieden onder andere te wijten zijn aan de van toepassing zijnde (unanieme) besluitvormingsprocedures.

Dit verslag laat een discrepantie zien tussen de vorderingen bij goedkeuring op EU-niveau en de toepassing (d.w.z. de omzetting van richtlijnen en kaderbesluiten in nationale wetgeving) op het niveau van de lidstaten. De vorderingen op het gebied van goedkeuring door de instellingen van voorstellen die vallen onder Titel IV van het EG-Verdrag is over het algemeen positief, maar de omzetting daarvan op nationaal niveau is duidelijk voor verbetering vatbaar.

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in? Niet van toepassing

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland hecht grote waarde aan een tijdige en adequate uitvoering van het Haags Programma. Het jaarlijkse verslag vormt hierbij een geschikt instrument.

Het Haags Programma poogt op Europees niveau oplossingen te vinden voor een aantal grensoverschrijdende problemen die de belangen van Europese burgers direct raken. Juist daarom ziet de regering de geschetste besluitvormingsproblematiek als een illustratie van het belang van de burger bij institutionele vooruitgang in Europa. Het toekomstige Hervormingsverdrag biedt aanknopingspunten om op termijn de besluitvormingsprocedures op een aantal gebieden binnen de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht te verbeteren.

Uit het in de mededeling opgenomen totaalbeeld van de uitvoeringsachterstand per lidstaat blijkt dat Nederland een achterstand van ongeveer 5% heeft.¹ Hiermee behoort Nederland tot de (zeven) lidstaten met een geringe achterstand.

¹ Als einddatum voor dit jaarverslag is 31 maart 2007 aangehouden.

Fiche 6: Verordening Gemeenschappelijk ordening van de wijnmarkt

1. Algemene gegevens

Voorstel: *Voorstel voor een verordening van de Raad houdende een gemeenschappelijke ordening van de wijnmarkt en tot wijziging van een aantal verordeningen.*

Datum Commissiedocument: 4 juli 2007

Nr. Commissiedocument: Com (2007) 372 definitief

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=195938

Nr. Impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: SEC(2007)893/2
(<http://ec.europa.eu/governance/impact/practice>)

Behandelingstraject Raad: Raadswerkgroep Wijn, CSA,
Landbouwrap

Eerstverantwoordelijk ministerie: LNV

Rechtsbasis: Artikelen 36 en 37 EG-verdrag

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: Raad: Gekwalificeerde meerderheid.
EP: Adviesrecht.

Comitologie: Beheersprocedure

2. Samenvatting BNC-fiche

Het voorstel behelst een grondige hervorming van de gemeenschappelijke marktordening wijn. Voorgesteld wordt alle handelsversturende steun af te schaffen en de vrijkomende middelen in te zetten voor flankerend beleid gericht op versterking van de concurrentiekracht en duurzaamheid van de sector. De rechtsbasis van het voorstel wordt gevormd door artikel 36 en 37 EG Verdrag. Het betreft een exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschap. Een subsidiariteitsoordeel is hier dan ook niet aan de orde is. De voorgestelde maatregelen zijn over het algemeen proportioneel. Wel dient de invulling van de nationale beleidsvrijheid kritisch te worden gevolgd. Het voorgestelde verbod op het toevoegen van suiker om het gewenste alcoholgehalte te bereiken (chaptaliseren), brengt het voortbestaan van de (kleine) Nederlandse wijnbouw in gevaar. De voorgestelde versoepelingen van de etiketteringsvoorschriften komen de transparantie voor de consument ten goede en bieden kansen voor een betere vermarkting van de wijn. De nieuwe kaderregeling voor wijnen met beschermde geografische aanduidingen (momenteel landwijnen) en wijnen met beschermde oorsprongsbenamingen (momenteel kwaliteitswijnen) veroorzaakt mogelijk extra administratieve lasten. Nederland kan zich in grote lijnen vinden in het voorstel, maar zal zich samen met andere noordelijke lidstaten sterk maken voor het blijven toestaan van het chaptaliseren. Ook zal worden ingezet op zoveel mogelijk beperking van de administratieve lasten. Verder is Nederland van mening dat het voorgestelde budget geen uitgavendoelstelling is: als uitgaven onvoldoende onderbouwd zijn, houdt Nederland de mogelijkheid van besparingen nadrukkelijk open.

3. Samenvatting voorstel

a) *Inhoud voorstel*: De Commissie beoogt met haar voorstel de concurrentiekracht en de duurzaamheid van de wijnbouwsector te versterken, het beleid WTO-vriendelijker te maken en de middelen op een doelmatigere wijze in te zetten.

- De Commissie stelt daarom voor alle maatregelen die naar haar mening inefficiënt zijn, per direct af te schaffen. Het gaat om de verschillende steunmaatregelen voor distillatie van wijn- en wijnproducten tot wijnalcohol (distillatie van bijproducten, distillatie van wijn gemaakt van rassen die ook voor andere doeleinden worden geteeld en distillatie van tafelwijn tot drinkalcohol voor gebruik bij de bereiding van gedistilleerde dranken), particuliere opslag, exportrestituties en de steun ter bevordering van alternatieve gebruiksmogelijkheden van druivenmost, met name het gebruik ervan voor verrijking en voor de bereiding van druivensap;
- Verder wil de Commissie het chaptaliseren (het toevoegen van suiker om het gewenste alcoholgehalte te bereiken) verbieden;
- De crisisdistillatie wordt in de plannen van de Commissie vervangen door meer preventieve maatregelen als 'groen oogsten' en maatregelen op het vlak van crisis- en risicobeheer, zoals verzekeringen tegen natuurrampen. De crisisdistillatie was bedoeld om in tijden van ernstige marktverstoringen wijnoverschotten in interventie te kunnen nemen. De laatste jaren is daar veelvuldig gebruik van gemaakt en heeft deze maatregel dus een vrijwel permanent karakter gekregen. Met 'groen oogsten' wordt bedoeld het geven van een premie voor het vroegtijdig oogsten en vernietigen van de dan nog onrijpe druiven;
- De middelen die worden bespaard door de marktsteun af te schaffen worden deels via nationale enveloppen verdeeld over de producerende lidstaten en deels overgeheveld naar de programma's voor plattelandontwikkeling (in het kader van de 2^e pijler van het GLB). De lidstaten worden verplicht 14% van hun nationale enveloppen te gebruiken voor afzetbevordering in derde landen. Over de besteding van de overige 86% beslissen de lidstaten zelf. Met dien verstande dat deze middelen alleen mogen worden gebruikt voor 'groen oogsten', voor crisis- en risicobeheer en voor de herstructurering en omschakeling van wijngaarden. Deze laatste maatregel bestaat al langer, maar wordt nu dus ondergebracht bij de nationale enveloppen;
- Voorgesteld wordt concurrentiekrachtige bedrijven de ruimte te geven zich verder te ontwikkelen door vanaf 2014 alle aanplantrestricties (aanplantverbod, aanplantrechten) op te heffen. In de tussenliggende periode worden niet concurrentiekrachtige bedrijven gestimuleerd te stoppen door de reeds bestaande rooipremie te verhogen. Bovendien zal de vroeger voor de wijnproductie gebruikte landbouwgrond na de rooiing voor steun in aanmerking komen in het kader van de bedrijfstoelageregeling en voor die oppervlakte zal de gemiddelde regionale ontkoppelde rechtstreekse betaling worden toegekend. Steunmaatregelen als de rooieregeling, het 'groen oogsten' en de herstructurering worden gekoppeld aan maatschappelijke randvoorwaarden. Cross compliance wordt dus uitgebreid naar de wijnbouw;
- Verder voorziet het voorstel in vereenvoudigingen op het vlak van etikettering en toelating van wijnbereidingspraktijken. De indeling in kwaliteitswijnen, landwijnen en tafelwijnen wordt vervangen door een indeling in wijnen met beschermde oorsprongsbenamingen, wijnen met beschermde geografische aanduidingen en overige wijnen. Daartoe zal een procedure voor de registratie, de controle en de bescherming van de betreffende geografische aanduidingen in het leven worden geroepen;
- Meer middelen worden beschikbaar gesteld voor informatiecampagnes op de interne markt. Deze campagnes mogen niet zijn gericht op de promotie van het product maar alleen op de promotie van het kwaliteitssysteem. Verder mogen voor de interne markt campagnes worden gesubsidieerd gericht op een verantwoorde en matige wijnconsumptie. Aan de promotiegelden voor derde landen (te financieren uit de nationale enveloppen) worden dergelijke zorgvuldigheidseisen niet gesteld. Deze gelden mogen namelijk wel worden gebruikt voor de promotie van producten.

b) *Impact-assessment Commissie*:

Volgens de impactanalyse van de Commissie leidt de afschaffing van de marktmaatregelen tot een betere marktorientatie van de sector en daarom tot een herstel van het marktevenwicht en de prijzen op de langere termijn. Met de rooieregeling kan op korte termijn het wijnoverschot worden

weggewerkt. Het verbod op verrijken met suiker leidt volgens de impactanalyse tot een kostprijsstijging van circa 10% voor de producenten in de noordelijke lidstaten, aangezien het substituut druivenmost aanzienlijk duurder is. Daar staat tegenover dat zo'n verbod naar verwachting zal bijdragen aan de vermindering van het wijnoverschot. De suiker zal dan namelijk vervangen worden door druivenmost, waardoor het overschot aan wijndruiven deels in de vorm van most zal verdwijnen.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

- a) *Bevoegdheid*: De rechtsgrondslag is gelegen in artikelen 36 en 37 EG Verdrag. Het betreft een exclusieve bevoegdheid. Het markt- en prijsbeleid in de landbouw in het algemeen en in de wijnsector in het bijzonder is een exclusieve Gemeenschapscompetentie.
- b) *Functionele toets*
- *Subsidiariteit*: n.v.t.. Op de aangekondigde voorstellen is een subsidiariteitsoordeel niet van toepassing; gemeenschappelijke marktordeningen betreffen een exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschap.
 - *Proportionaliteit*: positief. Het instrument van een verordening is in casu het geëigende middel om de doelstellingen van een gemeenschappelijke marktordering te verwezenlijken. Wel is het van belang kritisch de invulling van de nationale beleidsvrijheid te volgen met betrekking tot de 'nationale enveloppen'. Opgelet dient te worden dat de aanwending van deze middelen in verhouding staat tot het daarmee te bereiken doel. Zo mag de introductie van 'groen oogsten' niet leiden tot het kunstmatig instandhouden van een te groot wijnbouwareaal. Ook mogen de gelden bestemd voor promotieactiviteiten niet in strijd komen met de inspanningen ter voorkoming van schadelijk alcoholgebruik.
- c) *Nederlands oordeel*: Na de fundamentele hervormingen van 2003 (zuivel, akkerbouw, schapen en geiten, rundvlees), 2004 (mediterrane producten), 2005 (suiker) en 2007 (groente en fruit) ligt het in de rede ook het wijnbeleid, dat nu nog voor een belangrijk deel gebaseerd is op het klassieke markt- en prijsbeleid, fundamenteel te herzien. Nederland kan zich in grote lijnen vinden in het voorstel, maar zal zich samen met andere noordelijke lidstaten sterk maken voor het blijven toestaan van het chaptaliseren.

5. Implicaties financieel

- e) *Consequenties EG-begroting*: Geen. Het betreft een begrotingsneutrale hervorming. Van het totaal voor de wijnbouw beschikbare budget (1,3 miljard euro) zal een deel worden overgeheveld naar plattelandontwikkeling, oplopend van 100 miljoen euro in 2009 tot 350 miljoen euro in 2013.
- f) *Financiële, consequenties (incl. personele) voor Rijksoverheid en / of decentrale overheden*: Nederland ontvangt geen gelden uit de marktordering wijn en dat zal naar verwachting zo blijven. De ambtelijke inzet kan om die reden beperkt blijven.
- c) *Financiële, consequenties (incl. personele) bedrijfsleven en burger*: Geen.
- d) *Administratieve lasten voor Rijksoverheid, decentrale overheden en/ of bedrijfsleven en burger*: De huidige marktordering vereist momenteel een geringe inzet van het Hoofdproductschap Akkerbouw (HPA), o.a. voor het afgeven van invoercertificaten en een geringe controle-inzet van de VWA en de AID. Wanneer de sector het systeem van beschermde geografische aanduidingen wil gaan gebruiken voor de Nederlandse landwijnen, zijn extra administratieve lasten te voorzien, met name voor het HPA. Voor het overige kunnen de administratieve lasten voor Nederland beperkt blijven.

6. Implicaties juridisch

- d) *Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid*: De huidige gemeenschappelijke marktordering wijn is uitgewerkt in een verordening van het Hoofdproductschap Akkerbouw: 'Verordening HPA wijn 2002'. De verordening van het productschap zal in overeenstemming gebracht moeten worden met de voorgestelde nieuwe marktordering.

- e) *Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen en kaderbesluiten), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid:* Inwerkingtreding van het voorstel is voorzien op de 7^e dag na publicatie in het Publicatieblad van de Europese Unie, datum vooralsnog onbekend. Toepasselijkheid van het voorstel is voorzien op 1 augustus 2008.
- f) *Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling:* Geen

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

- c) *Uitvoerbaarheid:* Positief. Het Hoofdproductschap Akkerbouw geeft in medebewind nadere uitwerking aan de uitvoering.
- b) *Handhaafbaarheid:* Positief. Het voorstel voorziet in vereenvoudigingen van de etiketteringvoorschriften waardoor de handhaafbaarheid op dit onderdeel verbetert. Wat de overige voor Nederland relevante onderdelen betreft vereist de verordening een relatief beperkte controle-inzet.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Positief. Voorgesteld wordt namelijk alle handelsverstorende steun af te schaffen. Opkomende ontwikkelingslanden als Chili, Zuid-Afrika en Argentinië kunnen daarvan profiteren bij de export van hun wijnen naar de EU. Deze landen zijn gebaat bij eerlijke concurrentie die niet door subsidies wordt verstoord.

9. Nederlandse positie

De voorgestelde hervorming is in lijn met de eerdere hervormingen in andere sectoren. Het wijnbeleid wordt meer marktgeoriënteerd, WTO-vriendelijker, eenvoudiger en beter afgestemd op maatschappelijke eisen t.a.v. milieubescherming e.d. Nederland kan daarom in grote lijnen instemmen met dit Commissievoorstel. Ingestemd wordt met de onmiddellijke afschaffing van alle marktondersteunende maatregelen, in het bijzonder met de afschaffing van de geldverspillende crisisdistillatie. Nederland kan zich vinden in het voorstel nationale enveloppen in te stellen, een deel van de middelen over te hevelen naar het plattelandsbeleid en een bedrijfstoelage voor gerooide arealen in te stellen. De nationale enveloppen dienen vooral te worden ingezet om de sector concurrentiekrachtiger te maken en dus niet voor maatregelen die positieve ontwikkelingen in de sector af kunnen remmen en bij kunnen dragen aan het instandhouden van de overproductie. Om die reden is Nederland sceptisch over het nieuwe instrument 'groen oogsten'. Nederland vindt dat 'groen oogsten' als een overgangmaatregel moet worden beschouwd. Nederland zet vraagtekens bij de voorgestelde intensivering van promotieactiviteiten. De promotieactiviteiten waarvoor de Commissie subsidie wil verlenen, mogen in geen geval - op wat voor manier dan ook - in strijd zijn met de inspanningen ter voorkoming van schadelijk alcoholgebruik. Nederland wil als eis opgenomen zien dat de promotieactiviteiten worden geaccordeerd door de volksgezondheidsautoriteiten in de lidstaten. Terecht worden aan de promotieactiviteiten voor de interne markt de nodige zorgvuldigheidscriteria gesteld. Nederland mist dergelijke criteria voor de afzetbevordering in derde landen.

Nederland kan zich niet vinden in het voorgestelde verbod op het gebruik van suiker voor verrijking. Het gaat om een traditionele methode die in de noordelijke lidstaten al jaren wordt toegepast. Een verbod zou voor de betrokken producenten een aanzienlijke kostprijstijging met zich meebrengen. Nederland steunt de uitbreiding van cross compliance naar de wijnbouwsector.

De opheffing van het systeem van aanplantrechten vanaf 2014 heeft geen invloed op de wijnbouw in Nederland. Lidstaten met een geringe productie zijn namelijk vrijgesteld van dit productiebeheersingssysteem. Nederland deelt echter de mening van de Commissie dat opheffing van het aanplantverbod op termijn gewenst is om de concurrentiekracht van de wijnbouwsector te versterken. Nederland zal aansturen op verdere vereenvoudigingen, zo nodig middels uitbreiding van het aantal vrijstellingen voor landen met een geringe productie, zoals Nederland. Zo wenst Nederland vrijgesteld te worden van de verplichting nationale rassenlijsten op te stellen.

Nederland stemt in met het uitgangspunt van de Commissie dat de hervorming plaats zal moeten vinden binnen het uitgavenplafond van de marktordening van de laatste jaren (circa 1,3 miljard euro). Dit budget mag echter niet worden gezien als een uitgavendoelstelling. Alle voorgestelde

uitgaven moeten zowel in aard als omvang voldoende onderbouwd worden. Is dit niet mogelijk, dan houdt Nederland de mogelijkheid van besparingen nadrukkelijk open.

Fiche 7: Mededeling 'Tackling the pay gap between women and men'

1. Algemene gegevens

Voorstel: *Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Tackling the pay gap between women and men (Nederlandse versie niet beschikbaar)*

Datum Commissiedocument: 18 juli 2007

Nr. Commissiedocument: COM (2007) 424

Pre-lex:

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2007/com2007_0424en01.pdf

Nr. impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board:

(<http://ec.europa.eu/governance/impact/practice>)

Behandelingstraject Raad: onbekend

Eerstverantwoordelijk ministerie: SZW

2. Essentie voorstel

De mededeling beziet het belang van gelijke beloning en geeft een nieuwe impuls aan het verkleinen van ongerechtvaardigde beloningsverschillen tussen vrouwen en mannen. De Commissie heeft vier kern thema's opgesteld waar de actieve inzet van alle belanghebbenden, met name de Lidstaten en de sociale partners, nodig is:

- Het onderzoeken van manieren om wetgeving en implementatie inzake gelijke behandeling en gelijke beloning te verbeteren;
- Het volledig benutten van de Europese Strategie voor Growth & Jobs;
- Werkgevers stimuleren om gelijke beloning toe te passen bij hun personeelsbeleid;
- Het steunen van de uitwisseling van goede voorbeelden voor gelijke beloning.

Voor elke prioriteit stelt de Commissie acties voor. Het gaat dan om een analyse van de bestaande wet- en regelgeving, als de analyse daar aanleiding voor geeft een uitbreiding of aanpassing van de wetgeving, betere voorlichting aan Lidstaten over voorkeursbeleid en andere mogelijkheden en extra aandacht voor het toepassen van het beginsel van gelijke beloning binnen het overheidsapparaat van de Lidstaten.

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

De mededeling bevat geen voorstellen voor wet- en regelgeving. Uit de analyse die in de mededeling wordt aangekondigd en in 2008 plaatsvindt, kan eventueel volgen dat een aanpassing van Europese wet- en regelgeving wordt voorgesteld (wat uiteindelijk via de richtlijnen doorwerkt in de Nederlandse wetgeving).

Gelijke beloning van mannen en vrouwen voor gelijkwaardig werk is opgenomen in artikel 141 van het EG-verdrag (in de titel over sociale politiek, onderwijs, beroepsopleiding en jeugd). De Gemeenschap is bevoegd tot het nemen van initiatieven op het onderhavige beleidsterrein. Het EG-Verdrag (art 137 EG Verdrag) bepaalt dat optreden van de Gemeenschap op sociaal terrein aanvullend en ondersteunend is aan het optreden van de lidstaten. Daartoe kan de Gemeenschap maatregelen nemen met uitsluiting van harmonisatie van wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten. Het voorstel sluit aan op bovengenoemde bevoegdheden.

De mededeling past binnen het streven van de Europese Unie om de Lissabondoelstellingen te verwezenlijken en binnen de Roadmap voor gelijke behandeling van mannen en vrouwen 2006-2010. Optreden op EU-niveau is daarbij het streven omdat de beleidsvragen in grote lijnen vergelijkbaar zijn tussen de lidstaten. Het initiatief is gericht op het formuleren van een aantal gezamenlijke uitgangspunten die lidstaten behulpzaam kunnen zijn bij het realiseren van de doelstelling. Het gezamenlijke optreden laat daarmee ruimte aan lidstaten om binnen de eigen kaders hun beleid te formuleren. Lidstaten behouden derhalve hun vrijheid ten aanzien van de inrichting van het nationale sociale zekerheid- en werkgelegenheidsbeleid. Het oordeel over de subsidiariteit en de proportionaliteit is positief.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland steunt de aandacht voor gelijke beloning op Europees niveau en is van oordeel dat een extra impuls voor het onderwerp gelijke beloning de materiële gelijkheid van mannen en vrouwen op de arbeidsmarkt verbetert, en daarmee bijdraagt aan het bereiken van de Lissabondoelstellingen. Nederland kan zich vinden in de geformuleerde uitgangspunten en meent dat de gekozen vormgeving recht doet aan de behoefte van individuele lidstaten om voldoende ruimte te hebben om een eigen invulling aan het beleid te kunnen geven. Nederland beschouwt het verminderen van de loonverschillen als een belangrijke thema. Zoals opgenomen in het Coalitieakkoord van 7 februari 2007 zet de Nederlandse regering zich daarom in de komende regeerperiode actief in om bestaande beloningsverschillen tussen vrouwen en mannen terug te dringen.

Fiche 8: Besluit Actieprogramma 'Erasmus Mundus' (2009 – 2013)

1. Algemene gegevens

Voorstel: *Besluit van het Europees Parlement en de Raad tot invoering van een actieprogramma voor de verhoging van de kwaliteit van het hoger onderwijs en de bevordering van het intercultureel begrip door middel van samenwerking met derde landen (Erasmus Mundus) (2009-2013).*

Datum Commissiedocument: 12 juli 2007

Nr. Commissiedocument: COM(2007)395 final

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=en&DosId=195955

Nr. Impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board:
SEC(2007) 949

Behandelingstraject Raad: Via Onderwijscomité naar OJC-Raad, 15-16 november 2007

Eerstverantwoordelijk ministerie: OCW

Rechtsbasis: art. 149(4) EG-verdrag

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement:
Gekwalificeerde meerderheid in de Raad, medebeslissing Europees Parlement

Comitologie: Art. 8 van de verordening voorziet in voortzetting van het reeds bestaande Comitologie Comité

2. Samenvatting BNC-fiche

De Europese Commissie stelt voor om het Erasmus Mundus I programma voort te zetten in Erasmus Mundus II, waardoor het programma inhoudelijk en financieel wordt uitgebreid. Nederland verwelkomt het voorstel en beoordeelt de subsidiariteit en proportionaliteit ervan positief. Nederland is evenwel van mening dat het verbreden van het programma niet mag leiden tot een verschuiving van de focus van kwaliteit naar kwantiteit van mobiliteit.

3. Samenvatting voorstel

a) Inhoud voorstel:

Het voorstel betreft een verlenging van het Europese mobiliteitsprogramma Erasmus Mundus voor de periode 2009-2013. Het huidige programma startte in 2004 en loopt tot en met 31 december 2008¹ en heeft als doel de kwaliteit en excellentie van het Europees hoger onderwijs te bevorderen en intercultureel begrip te creëren door samenwerking met derde landen te stimuleren.

De Commissie doet nu een voorstel voor de periode 2009-2013, het zogenaamde Erasmus Mundus II. Hiervoor zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- stimulering van de kwaliteit van het Europees hoger onderwijs,
- bevordering van de interculturele dialoog en wederzijds begrip tussen samenlevingen door middel van samenwerking tussen hoger onderwijsinstellingen,
- bevordering van de doelstellingen achter het Europees buitenlands beleid,

¹ Besluit nr. 2317/2003/EG

- en het leveren van een bijdrage aan de duurzame ontwikkeling van derde landen op het gebied van hoger onderwijs.

Er wordt voorgesteld om de activiteiten van Erasmus Mundus I voort te zetten, het onderdeel externe samenwerking er directer in te integreren, de werkingssfeer tot alle niveaus van het hoger onderwijs uit te breiden, de financieringsmogelijkheden van Europese studenten te verbeteren en meer mogelijkheden te bieden voor samenwerking met hoger onderwijsinstellingen in derde landen.

De Europese Commissie stelt een volgende opzet van het programma Erasmus Mundus II voor:

- Actie 1: het stimuleren van Erasmus Mundus gezamenlijke master- en doctoraatsprogramma's (aangeboden door hoger onderwijsinstellingen instellingen in Europa en eventueel door derde landen) van excellente academische kwaliteit, inclusief een beurzenprogramma voor Europese studenten en academici en studenten en academici uit derde landen;
- Actie 2: het stimuleren samenwerkingsverbanden tussen hoger onderwijsinstellingen in Europa en derde landen met, als basis voor structurele samenwerking, uitwisseling en mobiliteit op alle niveaus van hoger onderwijs. Het doel van deze actie is de capaciteitsopbouw in derde landen.
- Actie 3: het bevorderen van de aantrekkelijkheid van Europa als bestemming voor buitenlandse studenten, docenten en onderzoekers. Dit gebeurt door steun te verlenen aan transnationale initiatieven, studies en projecten om het Europese hoger onderwijs aantrekkelijk en zichtbaar te maken.

b) Impact-assessment Commissie:

De Europese Commissie heeft een impact assessment laten uitvoeren naar het huidige Erasmus Mundus programma. Uit deze assessment komt naar voren dat het programma goed functioneert en dient te worden voortgezet met een tweede ronde vanaf 1 januari 2009. Wel wordt een aantal wijzigingen voorgesteld, te weten:

- Een uitbreiding van het programma naar de financiering van gezamenlijke promotietrajecten en beurzen voor promovendi;
- Het bieden van financiële ondersteuning aan Europese studenten om deel te nemen aan één van de Erasmus Mundus programma's;
- Een betere integratie van hoger onderwijsinstellingen uit derde landen in het programma;
- Integratie van het Erasmus Mundus External Cooperation Window in het programma.

De Commissie heeft deze aanbevelingen verwerkt in het huidige voorstel.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid:

De Commissie baseert het voorstel op art. 149(4) van het EG-verdrag dat gericht is op onderwijs. Het betreft een gedeelde bevoegdheid tussen de Gemeenschap en de lidstaten. Nederland vraagt zich af of de genoemde rechtsbasis nog afdoende is, nu het programma verbreed wordt met activiteiten op het terrein van het externe beleid van de Unie.

b) Functionele toets

- *Subsidiariteit: pos/neg/n.v.t.*

Positief. Er bestaan duidelijke verschillen tussen de Europese lidstaten in de benadering van het stimuleren van mobiliteit van studenten uit derde landen naar de Europese Unie. Nationale initiatieven blijven vaak hangen in nationale belangen en bilaterale samenwerkingsverbanden. De EG kan op effectieve wijze Europese en multilaterale samenwerkingsverbanden stimuleren. Daarnaast dient voortzetting van het bestaande Erasmus Mundus programma op Europees niveau te worden gerealiseerd.

- *Proportionaliteit: pos/neg/n.v.t.*

Positief. Het voorstel kan geïmplementeerd worden binnen de kaders van de nationale hoger onderwijsystemen van de verschillende lidstaten. Het stimuleert op adequate wijze nieuwe benaderingen in hoger onderwijssamenwerking. Het voorstel stimuleert bovendien zowel Europese als internationale samenwerking tussen hoger onderwijsinstellingen, bevordert internationale mobiliteit van studenten en academici en zet Europa als onderwijsbestemming op de internationale kaart. Het gaat daarbij niet verder dan noodzakelijk is.

c) Nederlands oordeel:

Nederland acht dit voorstel op basis van subsidiariteit en proportionaliteit opportuun, maar de focus van het programma moet niet verschuiven van kwaliteit naar kwantiteit.

5. Implicaties financieel

g) Consequenties EG-begroting:

Erasmus Mundus I heeft een budget van 230 miljoen euro voor de gehele looptijd. Het budget voor Erasmus Mundus II zal aanzienlijk hoger zijn vanwege toevoeging van activiteiten op het terrein van extern beleid (actie 2).

Het voorstel begroot de benodigde middelen (voor de periode 2009-2013) voor actie 1 en 3 op 493,69 miljoen euro. Dit bedrag is gesplitst in 471,27 miljoen euro voor het beleidsprogramma en 22,42 miljoen euro voor administratieve uitgaven. De financiële onderbouwing van de administratieve uitgaven roept vragen op aangezien binnen de Financiële Perspectieven 479,30 miljoen euro voor Erasmus Mundus is gereserveerd. Afhankelijk van de dekking zou dus sprake kunnen zijn van een overschrijding van 14,39 miljoen euro.

Actie 2 wordt via externe samenwerkingsinstrumenten gefinancierd (Europees nabuurschaps- en partnerschapsinstrument 140 miljoen euro, instrument voor ontwikkelingssamenwerking 240 miljoen euro, instrument voor samenwerking met industrielanden 20 miljoen euro, instrument voor pre-toestredingsteun 30 miljoen euro, Europees ontwikkelingsfonds 30 miljoen euro) en de begroting bedraagt 460 miljoen euro.

Op basis van de standaard BNI-sleutel voor EU-afdrachten (4,6%) belooft het Nederlandse aandeel aan het programma over de gehele periode circa 44 miljoen euro.

h) Financiële, consequenties (incl. personele) voor Rijksoverheid en / of decentrale overheden:

In principe geen. Bezien moet worden in hoeverre toevoeging van actie 2 aan het programma extra activiteiten met zich meebrengt voor de Nuffic. Indien het voorstel budgettaire gevolgen heeft, zullen deze worden ingepast op de begroting van de beleidsverantwoordelijke departementen, conform de regels budgetdiscipline.

i) Financiële, consequenties (incl. personele) bedrijfsleven en burger: geen

j) Administratieve lasten voor Rijksoverheid, decentrale overheden en/ of bedrijfsleven en burger: geen

6. Implicaties juridisch

g) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid:

Geen.

h) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen en kaderbesluiten), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid:

De Commissie streeft naar goedkeuring in 2008, zodat het programma in januari 2009 van start kan gaan. Nederland acht deze planning haalbaar. Latere start van het programma zou onwenselijk zijn, aangezien het huidige programma eind 2008 afloopt en de bestaande samenwerking dan zou worden onderbroken.

i) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling:

In het conceptbesluit wordt hierop geanticipeerd. In artikel 1 wordt de einddatum van het project 31 december 2013 genoemd. Verder wordt er niets gezegd over een eventueel vervolg. In artikel 13 komt de evaluatie uitgebreid aan bod met specifieke data.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

Informatie over het inschakelen van nationale agentschappen, zelfstandige bestuursorganen e.d.

d) Uitvoerbaarheid:

Het beheer van het Erasmus Mundus programma is neergelegd bij National Structures. In Nederland ligt deze taak bij de Nuffic – de Nederlandse organisatie voor internationale samenwerking in het hoger onderwijs. Nederland voorziet geen complicaties bij de uitvoering van het programma.

e) Handhaafbaarheid:

Handhaving en toezicht zijn belegd bij de Nederlandse instellingen voor hoger onderwijs. Deze worden in de uitvoering begeleid door de Nuffic. Nederland voorziet geen complicaties bij de handhaving in het kader van dit programma.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

c) Wel

d) Toelichting implicaties:

Actie 2 is specifiek gericht op een verdere capaciteitsopbouw van het hoger onderwijsstelsel in derde landen, waaronder ook ontwikkelingslanden. Er wordt financiële ruimte geboden om samenwerkingsverbanden te realiseren om mobiliteit van studenten, docenten en onderzoekers te stimuleren. Het wordt studenten uit deze landen mogelijk gemaakt om met een kostendekkende beurs binnen de Europese Unie een (deel van de) studie op hoger onderwijsniveau te volgen.

9. Nederlandse positie

a) Nederlandse belangen en eerste algemene standpunt:

Nederland verwelkomt het voorstel voor het Erasmus Mundus II programma. Nederland onderschrijft de analyse die aan het voorstel ten grondslag ligt, namelijk dat hoger onderwijs steeds internationaler wordt en de Gemeenschap en haar lidstaten hierop voorbereid moeten zijn. Dit komt ook naar voren in de mededeling van de Commissie ‘Invulling van de moderniseringsagenda voor universiteiten: onderwijs, onderzoek en innovatie’ (COM (2006) 208 definitief). Het voorstel houdt rekening met bestaande communautaire programma's en doelstellingen die er verband mee houden.

Nederland steunt het voornemen om het programma van enkel Masterprogramma's uit te breiden tot PhD-programma's, de vergemakkelijking van deelname van Europese studenten aan de joint programmes en het actief betrekken van instellingen uit derde landen. Wel vraagt Nederland zich af hoe deze PhD-programma's zich verhouden ten opzichte van de PhD-programma's die in het kader van het European Institute for Technology (EIT) zullen worden opgezet. Dit wordt niet in de tekst genoemd.

De excellentiebevordering van het hoger onderwijs uit actie 1 van het vernieuwde programma en de uitgangspunten sluiten goed aan bij het staand internationaliseringsbeleid voor het hoger onderwijs van de Nederlandse regering. Actie 3 die zich richt op het bevorderen van de aantrekkelijkheid van Europa als bestemming voor internationale studenten, docenten en onderzoekers, sluit goed aan op het internationaliseringsbeleid in Nederland.

Excellentie en kwaliteitsbevordering zijn voor Nederland de kernelementen van het Erasmus Mundus programma. Nederland heeft daarom twijfels over de integratie van actie 2 in het programma. De doelstellingen van actie 2 (het stimuleren van samenwerkingsverbanden tussen Europese instellingen en derde landen instellingen om daarmee de samenwerking, uitwisseling en mobiliteit te versterken) verschillen erg van de doelstellingen van actie 1. De nadruk komt hierdoor meer te liggen op de kwantiteit van mobiliteit, dan op de gewenste kwaliteit van mobiliteit. Uit de impact assessment van de Commissie blijkt ook het risico dat met een verbreding van het programma de focus verloren gaat, waardoor het programma zijn meerwaarde verliest. De vernieuwingen van het programma mogen niet ten koste gaan van de primaire doelen van kwaliteit en excellentie.

Bovendien wordt uit het voorliggende voorstel onvoldoende duidelijk hoe de financiering van actie 2 wordt geregeld en of reservering van de genoemde bedragen uit de diverse externe-betrekkingsprogramma's al heeft plaatsgevonden. Voorwaarde voor Nederland om in te kunnen stemmen met het opnemen van deze actie is een duidelijke financiële onderbouwing die past binnen de plafonds van de Financiële Perspectieven. Nederland zal de Commissie op dit punt om opheldering vragen en wenst op voorhand uit te sluiten dat activiteiten die vallen onder actie 2 (extern beleid) kunnen worden gefinancierd met geld ten behoeve van acties 1 en 3 (onderwijs).

Tot slot plaatst Nederland kanttekeningen bij de financiering van de administratieve kant van acties 1 en 3. Het voorstel lijkt meer middelen voor actie 1 en 3 te begroten dan gereserveerd in de Financiële Perspectieven. Voor Nederland staat het behoud van de plafonds van de Financiële Perspectieven voorop. Gezien de druk op het plafond van de uitgavencategorie waaronder onderwijsgelden vallen, kan Nederland niet instemmen met een voorstel met een begroting die de gereserveerde middelen overschrijdt. Nederland zal de Commissie om opheldering op dit punt vragen.

Fiche 9: Mededeling Waterschaarste en droogte

1. Algemene gegevens

Voorstel: *Communication from the Commission to the Council and the European Parliament Addressing the challenge of water scarcity and droughts in the European Union (Nederlandse versie niet beschikbaar)*

Datum Commissiedocument: 18 juli 2007

Nr. Commissiedocument: COM(2007) 414

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=en&DosId=196022

Nr. impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board:
(http://ec.europa.eu/governance/impact/cia_2007_en.htm) SEC(2007) 993 en SEC (2007) 997

Behandelingstraject Raad: 31 aug t/m 2 sep 2007 informele Milieuraad (case study-presentaties en inhoudelijk debat over mededeling en concept voorzitterschapsconclusies); 30-10-2007 Milieuraad (Raadsconclusies)

Eerstverantwoordelijk ministerie: VenW in nauwe samenwerking met VROM

2. Essentie voorstel

Waterschaarste en droogte worden, mede onder invloed van klimaatverandering, steeds frequentere problemen. Gezien het belang van water voor welzijn en economie doet de Commissie voorstellen voor een aanpak van deze problematiek. De Commissie stelt in de eerste plaats voor de problematiek van waterschaarste en droogte aan te pakken door een volledige implementatie van de bestaande Kaderrichtlijn Water (KRW). De KRW bevordert immers duurzaam waterbeheer op lange termijn en draagt daarmee bij aan de afzwakking van de gevolgen van perioden van droogte. Met name wil de Commissie erop toezien dat in lijn met de KRW het waterbeleid adequate financiële prikkels bevat voor gebruikers om watervoorraden efficiënt te benutten, volgens het beginsel dat de gebruiker betaalt (artikel 9 KRW). Dit beginsel wordt nog lang niet overal en in alle sectoren in de EU voldoende toegepast. Verder stelt de Commissie voor om in de voorwaarden voor Europese en nationale subsidies eisen op het punt van duurzaam waterbeheer op te nemen. Tevens denkt de Commissie aan nieuwe maatregelen op het gebied van waterbesparende technologie, kennisontwikkeling en gegevensverzameling.

De Commissie heeft haar ideeën het afgelopen half jaar getoetst in een Stakeholder Forum waaraan lidstaten en sectorvertegenwoordigers (NGO's) deelnamen. De nu uitgebrachte mededeling dient als basis voor discussie in de Raad en het Europees Parlement. Afhankelijk van de uitkomsten daarvan zal de Commissie met voorstellen voor vervolgacties komen.

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

Droogte en waterschaarste worden belangrijker onder de klimaatverandering. Het mitigatiebeleid is erop gericht de klimaatverandering tegen te gaan. Nederland onderschrijft deze aanpak.

Nederland ziet waterschaarste en droogte vanwege de grote verschillen in de nationale situaties als een probleem dat het best door de lidstaten zelf, en waar zij dat nuttig achten in samenwerkingsverbanden met één of meer lidstaten, kan worden opgepakt. Aanpak van waterschaarste en droogte past in het realiseren van de doelen van de KRW. Acties op Europees niveau zijn alleen acceptabel voor zover ze

passen binnen bestaand Europees beleid (bijvoorbeeld de KRW en het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)). De mededeling van de Commissie is wat dat betreft in lijn met deze Nederlandse visie.

- De Commissie stelt voor de problematiek van waterschaarste en droogte aan te pakken door een volledige implementatie van de KRW. Dit sluit aan bij het Nederlandse standpunt.
- Waterprijsbeleid binnen de KRW en de daarbij behorende meetsystemen spelen een belangrijke rol in de aanbevelingen van de Commissie. De Commissie constateert dat het beginsel dat de gebruiker betaalt nauwelijks geïmplementeerd wordt buiten de sectoren drinkwater en afvalwaterzuivering. Introductie van dit principe op EU-niveau zal volgens de Commissie efficiënt watergebruik bevorderen. Hier doet de Commissie geen voorstellen voor. Waterprijsbeleid wordt in Nederland al toegepast, breder dan alleen in de sectoren drinkwater en afvalwater. Nederland onderschrijft de lijn van de Commissie, maar ziet geen noodzaak voor aanvullende Europese regelgeving voor waterprijsbeleid en bijbehorende meetsystemen buiten de KRW.
- De Commissie denkt wel aan een nieuwe richtlijn voor waterzuinigheid van gebouwen. Het is nog niet duidelijk wat deze richtlijn zou gaan inhouden en wat dit voor Nederland zou gaan betekenen. Nederland wijst nieuwe regelgeving op dit gebied af. Immers, eisen ten aanzien van ontwerp en inrichting van gebouwen zijn vooral een nationale aangelegenheid waarbij ook gelet moet worden op hoe klimaatverandering doorwerkt in de betreffende regio. Dit specifieke voorstel zal de subsidiariteitstoets niet doorstaan en kan mogelijk financiële consequenties hebben.
- De Commissie geeft aan dat verdere aanpassingen van het GLB en de 'health check' (een binnen de EU afgesproken evaluatie) van de 1^e pijler van het GLB (inkomenssteun en prijs- en marktbeleid) in 2008 nieuwe mogelijkheden zouden kunnen bieden om te onderzoeken welke relevante instrumenten kunnen worden ingezet om waterkwantiteitproblematiek terug te dringen. Volgens de Commissie zou in dit kader bijvoorbeeld overwogen moeten worden waterinefficiënte teelten volledig te ontkoppelen. In de ogen van Nederland biedt de 2^e pijler van het GLB (plattelandontwikkeling) voldoende aanknopingspunten voor individuele lidstaten om maatregelen tegen waterschaarste en droogte op te nemen in hun plattelandontwikkelingsprogramma('s) en ze daaruit te financieren. Dit moet echter een afweging blijven van individuele lidstaten. Nederland is dus geen voorstander van de door de Commissie genoemde aanpassingen. Overigens heeft Nederland in het eigen Plattelandontwikkelingsprogramma 2007-2013 (POP2) aangegeven bij de tussentijdse evaluatie van dat programma in 2009 te bezien in hoeverre het nodig is POP2 aan te passen om te helpen bij het realiseren van de doelen uit de KRW. Wat betreft de 1^e pijler van het GLB meent Nederland dat deze mededeling te vroeg komt om nu al uitspraken te doen over de gewenste resultaten van de 'health check'; deze discussie dient gebaseerd te zijn op een integrale afweging. Desalniettemin sluit Nederland niet uit dat de waterschaarste- en droogteproblematiek een rol kan spelen bij de 'health check' van het GLB. Het regeerakkoord biedt het kader voor de Nederlandse inzet voor de 'health check' en toekomstige hervormingen van het GLB.
- De Commissie benadrukt de optie in de KRW om in de stroomgebiedsbeheerplannen een droogtemanagementplan op te nemen. Voor Nederland is het van belang dat de vrijheid die de KRW hier biedt, behouden blijft, dus dat de uitgebreidheid van droogtemanagement-plannen door de lidstaten zelf wordt bepaald, al naar gelang de ernst van de droogteproblematiek. In dat geval ontstaat voor Nederland geen noemenswaardig extra werk.
- De Commissie wijst op de beschikbaarheid van Europese fondsen voor hulp bij crisissituaties door droogte, daarbij aangevend dat dit niet bedoeld is als compensatie voor inefficiënt waterbeheer. Dit sluit aan bij het Nederlandse standpunt. De Commissie lijkt de voorwaarden niet te willen versoepelen. Niettemin moet rekening gehouden worden met toekomstige benutting van de fondsen voor noodhulp bij droogtecrises.
- De mededeling bevat opties die voor verschillende onderdelen kunnen leiden tot extra administratieve lasten, zoals jaarlijkse gegevensverzameling. Omdat deze opties nog niet concreet zijn uitgewerkt, zijn de financiële gevolgen voor Nederland nog niet in te schatten. Belangrijk is dat de Commissie in haar nog uit te voeren impact assessment een volwaardige kosten-baten-analyse

(KBA) van de verschillende opties maakt. De kwantitatieve consequenties van de verschillende alternatieven voor de administratieve lasten én een kwalitatieve onderbouwing van de keuze moeten daarbij expliciet in beeld komen (het laatste met name indien niet voor het minst belastende alternatief wordt gekozen).

4. Nederlandse positie over de mededeling

De reden dat de Commissie met de mededeling komt is gelegen in de ernstige droogte-problematiek in de zuidelijke lidstaten. Nederland erkent die problematiek maar heeft voor de eigen situatie geen direct belang bij regelgeving op Europees niveau. Nederland heeft een effectief droogterisicomanagementsysteem om bij watertekort het beschikbare water over Nederland en tussen de sectoren te verdelen. Bovendien heeft Nederland minder last van droogte dan de zuidelijke lidstaten. Nederland heeft zelf geen behoefte aan nieuwe regelgeving op dit terrein en ziet dan meer heil in goede samenwerking tussen buurlanden bij zorgvuldig beheer van hun (grond)watervoorraad. De KRW biedt Nederland bijvoorbeeld voldoende mogelijkheden om afspraken te maken met buurlanden op stroomgebiedsniveau. Zo bieden voor Nederland de internationale overlegfora (de Internationale Rijncommissie en de Internationale Maascommissie) en bilaterale contacten met onze buurlanden bieden voldoende ruimte voor overleg over waterschaarste en droogte.

Nederland onderschrijft de lijn van de Commissie dat de inzet van de KRW en waterprijsbeleid een stevige basis biedt voor de aanpak van waterschaarste en droogte. Definitieve voorstellen die voortvloeien uit de mededeling dienen kritisch bekeken te worden wat betreft de subsidiariteit, proportionaliteit, kosteneffectiviteit en consequenties voor administratieve lasten. De verantwoordelijkheid voor de problematiek ligt primair bij de lidstaten zelf. In dit licht zal de inzet van Nederland zijn dat de voorgestelde acties op nationaal niveau een nationale aangelegenheid moeten zijn. Daarnaast is de Nederlandse inzet de bestuurslasten en administratieve lasten zoveel mogelijk te beperken. Tot slot wordt in de mededeling gesteld dat Europese fondsen en nationale budgetten duidelijk niet toereikend zijn om de problematiek te verhelpen. Hier kan Nederland zich niet in vinden.

In de discussie over de mededeling zijn er nog de volgende aandachtspunten:

- De Europese steun die met name de zuidelijke lidstaten willen krijgen ter verlichting van de grote sociaal-economische gevolgen van droogte en benodigd nieuw beleid (investeringskosten voor duurzamere watervoorziening, omschakeling en beëindiging van landbouwbedrijven, et cetera) moet worden afgewogen tegen het profijt dat deze landen (met name in de sectoren landbouw en toerisme) hebben gehad van het onverantwoord hoog opvoeren van de waterconsumptie. Het moet niet zo zijn dat landen beloond worden voor onzorgvuldig beheer van hun (grond)watervoorraad. Bij een mogelijke discussie over het verhogen van de subsidies voor waterschaarste en droogte zal Nederland aangeven daar geen voorstander van te zijn.
- Ten aanzien van bodemgebruik en ruimtegebruiksfuncties in relatie tot de waterhuishouding ('land use planning'): hoe een gebied wordt ingericht, welke functies daarbij wel of niet zijn toegestaan en de afwegingen die daaraan ten grondslag liggen zijn zo locatiespecifiek dat dit nadrukkelijk aan de lidstaten zelf moet worden voorbehouden.
- Nederland is gaarne bereid kennis op het terrein van waterschaarste en droogte met andere lidstaten te delen.